# USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **B. S.**, zastoupený Mgr. Adélou Bučkovou, advokátkou se sídlem Olgy Havlové 2917/38, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 1. 2023, č. j. OAM-806/ZA-ZA12-VL13-2022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 1. 2024, č. j. 21 Az 10/2023-58,

takto:

**I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

**II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

**III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

**IV.** Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Adéle Bučkové, advokátce, **se přiznává** odměna ve výši **3 400 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

## Odůvodnění:

### I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany s odůvodněním, že v Uzbekistánu měl poměr s vdanou ženou a její manžel mu začal vyhrožovat. Také ho napadlo několik osob, přičemž tento útok považuje za pomstu manžela. Žalovaný mezinárodní ochranu žalobci podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neudělil, protože v žalobcově případě nebyly dány azylově relevantní důvody.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou, kterou městský soud zamítl. Žalobce ji totiž stejně jako žádost založil na obavách ze soukromých osob, které jsou však pro udělení mezinárodní ochrany relevantní, jen pokud by se nemohl s žádostí o pomoc obrátit na vnitrostátní orgány. Netvrdil, že by se o to pokusil, ani neuvedl, že by se státními orgány měl v minulosti potíže. Ze shromážděných zpráv o Uzbekistánu navíc nevyplývá, že by žádost o pomoc u bezpečnostních složek byla zjevně bezúčelná. Skutečnost, že by mu ochrana měla být odepřena, protože měl poměr s vdanou ženou a manžel této ženy měl být

vojákem, uvedl až v doplnění žaloby. Během pohovoru odůvodnil nekontaktování policie pouze pocitem viny a obavami, že by se o poměru dozvěděla jeho rodina. Z Uzbekistánu navíc odcestoval až více než půl roku po tomto napadení (které bylo ojedinělým incidentem). Jeho nová, teprve v doplnění žaloby uvedená tvrzení, jsou tedy nedůvěryhodná, stejně jako tvrzení o obavě z hrozícího postihu za cizoložství. Zprávy o Uzbekistánu žádné podobné obavy neodůvodňují, přičemž žalobce svá tvrzení ničím relevantním nedoložil. I když během pohovoru několikrát dostal příležitost zmínit případné obavy z trestního stíhání, jiné obavy než ze soukromých osob nezmínil.

## II. Argumentace účastníků řízení

[3] Žalobce (stěžovatel) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Stěžovatel se obává o život a zdraví při návratu do Uzbekistánu, protože měl v minulosti poměr s vdanou ženou, přičemž manžel s jeho společníky ho přepadli a vyhrožovali mu. I když během azylového řízení přímo neřekl, že žádat o pomoc bezpečnostní složky Uzbekistánu by bylo zjevně bezúčelné, z jeho azylového příběhu a ze situace v Uzbekistánu to vyplývalo. Vztah s vdanou ženou je v této zemi natolik nepřijatelný, že ani v případě strachu o život není obvyklé se obracet na policii, navíc když je podvedený manžel voják, tedy příslušník bezpečnostních složek. Městský soud ani žalovaný se nevypořádali s tvrzeným rizikem trestního postihu za opuštění vlasti a cizoložství. Toto riziko vyplývá již z podkladů ve správním spise a stěžovatel jej zmínil i během pohovoru. Stěžovatel také namítá nevypořádání se s dopadem do soukromého a rodinného života. Žil na Ukrajině a do ČR utekl v důsledku války, splňuje tedy podmínky pro získání humanitárního azylu. Městský soud pochybil, když nepřihlédl k důvodům sděleným až v řízení před soudem; mohl je případně prověřit i sám.

[4] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry městského soudu. V rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany se dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, kterými stěžovatel svoji žádost odůvodnil.

## III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Při posuzování kasační stížnosti NSS hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *O.*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít

dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ve věci stěžovatele se však o žádný z těchto případů nejedná.

[6] Stěžovatel spatřuje přesah svých zájmů v tom, že kasační stížnost se dotýká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Nijak však nespecifikuje, o jaké právní otázky se jedná, nepoukazuje na rozporné judikaturní závěry, a ani NSS žádné takové neshledal.

[7] Žadatel musí v řízení o udělení mezinárodní ochrany nejprve tvrdit existenci důvodů relevantních z hlediska mezinárodní ochrany. Správní orgán je následně povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel uvedl. Není ovšem jeho úkolem za žadatele tyto důvody domýšlet (viz rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS). Totéž plyne i z rozsudku NSS, na který městský soud poukázal v souvislosti s břemenem tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu v odst. 24 odůvodnění rozsudku.

[8] Jak vyplývá z rozsudku NSS ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 17/2021-46, bod 25, vyhrožování ze strany soukromé osoby nemůže vést samo o sobě k udělení azylu, tím spíše v situaci, kdy politický a právní systém v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů. Dále podle usnesení NSS ze dne 25. 1. 2023, č. j. 6 Azs 32/2022-33, bod 11, jakkoli je Uzbekistán nadále obecně hodnocen jako nesvobodná země, poměry v zemi, k jejichž zlepšení došlo po nástupu prezidenta Mirzijojeva k moci v září roku 2016, již podle ustálené judikatury NSS nadále neodůvodňují obecné přiznávání doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Městský soud adekvátně vypořádal tvrzení o riziku postihu za opuštění vlasti v odstavci 29 odůvodnění rozsudku.

[9] Městský soud také dostatečně a přiléhavě odůvodnil svůj závěr, že důvody pro nekontaktování policie po napadení předestřené až během řízení o žalobě, tedy skutečnost, že podvedený manžel je voják, a obavu z tvrzeného hrozícího trestního stíhání za cizoložství, nelze s ohledem na ostatní okolnosti případu shledat věrohodnými. Také přesvědčivě vysvětlil, že stěžovatel v azylovém řízení dostal dostatek prostoru vyjádřit svoji obavu před případným trestním stíháním.

[10] Podle stěžovatele vyplývá již ze zpráv o politické a bezpečnostní situaci v Uzbekistánu založených ve správním spise, že vztah s vdanou ženou je natolik nepřijatelný, že se nemůže obrátit na policii. Městský soud však dostatečně vysvětlil, že takové skutečnosti ze zpráv nevyplývají a stěžovatel měl vzhledem k tomu, v jaké fázi řízení s touto argumentací přišel, povinnost svá tvrzení dostatečně doložit, což však neučinil. Nic na tom nemění ani návrh na doplňující výslech, který městský soud jako nadbytečný zamítl. Rozhodným tedy zůstává, že původně jiné obavy než ze soukromých osob a ekonomické důvody neuváděl a o ochranu ve své zemi neusiloval.

[11] Městský soud dostatečně vysvětlil, že žalovaný stěžovateli poskytl prostor, aby i nově tvrzené důvody své žádosti uplatnil dříve, a to i ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16, bod 31, na nějž stěžovatel poukazoval. Žalovaný se ho výslovně dotazoval, proč se s incidentem neobrátil na policii, stěžovatel však ani strach z trestního postihu za cizoložství, ani obavu, že by bezpečnostní složky kryly útočníky,

nezmínil. Jak také uvedl městský soud, pokud se stěžovatel nemůže vrátit do místa svého předchozího bydliště na Ukrajině v důsledku války, má možnost se vrátit do své vlasti. Klíčový závěr městského soudu, že se stěžovatel mohl domáhat ochrany v Uzbekistánu, je tedy dostatečně odůvodněn a NSS v něm nespatřuje žádné, natož hrubé pochybení při výkladu práva.

[12] V této věci nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Městský soud ani hrubě nepochybil při výkladu práva.

## IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[13] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Kasační stížnost proto podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho úřední činnosti, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[15] V řízení před městským soudem byla stěžovateli ustanovena zástupkyní Mgr. Adéla Bučková, přičemž toto zastoupení trvá s ohledem na § 35 odst. 10 s. ř. s. i v řízení před NSS. Odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů hradí ustanovenému zástupci stát. NSS přiznal zástupkyni stěžovatele odměnu za jeden úkon právní služby, a to sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Výše odměny za jeden úkon právní služby činí 3 100 Kč (§ 7 bod 5 advokátního tarifu). K tomu náleží zástupkyni stěžovatele paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Částka v celkové výši 3 400 Kč bude zástupkyni stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

**Poučení:** Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2024

Eva Šonková
předsedkyně senátu